

JULIAN SAS – Hollannin lahja bluesmaailmalle

© John Hurd

Yksi parhaista nykykitaristeista juurimusiikin saralla on ehdottomasti hollantilainen Julian Sas, jonka musiikkiin tutustuin joskus vuosituhaten taitteessa. Olin etsimässä lahjaa juurimusiikista pitävälle serkulleni, jonka kriteereinä oli vähemmän Thunderbirdsejä ja enemmän Thorogoodia tai varhaista ZZToppia. Honey Aaltosen pienoisesta "painostuksesta" johtuen päädyin Julian Sasin "For The Lost And Found" -levyyn. Se lävhti heti allekirjoittaneeseen kuin jänis moottoripyöräilijän kypärään, eikä lahjan saajakaan pettynyt ollut.

RIKU METELINEN

Julian Sasin musiikkiharrastus alkoi jo kuuden vuoden ikäisenä hänen nähtyään Toronton rock 'n roll -festivaalilta taltioidun konsertin, jossa mukana olivat mm. Jerry Lee Lewis ja Chuck Berry. Meno oli nuoren miehen mielestä varsin hurjaa. Kaikista suurimman vaikutuksen häneen kuitenkin teki Chuck Berry'n kitara. Muutamia vuosia myöhemmin Julian monien teini-ikäisten tavoin sai hevikärpäsen pureman. Levylautasella viihtyivät tuolloin mm. Motörheadin ja AC/DC:n tapaisten bändien levyt. Noihin aikoihin hän sai ensimmäisen oikean kitaran. Kyseessä oli Ibanez Les Paul -kopio, jolla alkoi sitten harjoitella soittamista. 13-vuotiaana Julian kuuli ensi kerran Muddy Watersia ja silloin hänestä tuntui, että tuo on sitä musiikkia, jota hän haluaisi esittää. Kaikista suurimmat väristykset nuorukaiselle antoi kuitenkin Rory Gallagher, jonka jälkeen ei ollut epäselvää, mitä hän tulevaisuudessa tekisi. Julian Sas perusti oman bändin ja lopetti koulunkäynnin. Ensimmäinen syy oli se, että keikkoja alkoi olla sen verran paljon, että ne häiritsivät opintoja. Toinen syy oli se, ettei ura historian opettajana tuntunut pidemmän päälle houkuttelevalta.

Julian Sasin uusi albumi "Bound to Roll" ilmestyi helmikuussa. Pakkaslukemien hipoessa huippuaan, keskustelimme Julian Sasin kanssa hiukan hänen uudesta levystään, suhteestaan musiikkiin, kiertue-elämään ja soittamiseen.

Sinulta ilmestyi juuri uusi albumi "Bound to Roll", kertoisitko siitä hiukan?

– Käytin levyn kappaleiden kirjoittamiseen paljon aikaa. Minulla oli paljon ideoita, joista jotkut jäivät ja toiset hylättiin. Levy kuvastaa hyvin henkilökohtaista aikaa elämässäni. Voidaan kai sanoa sen

olevan omaelämäkerrallinen levy kaikin puolin. Olen siitä hyvin ylpeä ja pidän sitä tähänastisista parhaana levyinäni.

Olen samaa mieltä kanssasi, uusin levysi on loistava.

– Monet ihmiset ovat tunnistaneet itsensä sanotuksista ja saaneet voimaa musiikistani. Tuo seikka on suuri kohteliaisuus minulle laulujen kirjoittajana. Levyn tarina löytyy kansilehdestä...joten kaikki selviää sieltä. Kaikki on hyvin henkilökohtaista.

Levyistäsi "Resurrection" ja "A Light in the Dark" ovat olleet aina suosikkejani, kun verrataan näitä uuteen levyysi, niin teitkö tällä kertaa jotain toisella tavalla?

– Miksasimme levyn tällä kertaa hiukan yksikertaisemmin. Musiikki on täällä kertaa avoimempaa ja monessa kohtaa ilmapampaa. Levy on enemmän rock kuin edeltäjänsä, mutta blues on mukana läpi koko levyn. Mukana on monia erityyppisiä kappaleita. Voidaan sanoa, että tämä on monipuolisin levyini. Niin, mukana on myös kolme lainakappaletta (naurua).

Et kovinkaan usein levytä lainamateriaalia...

– Olen aikaisemmin levyttänyt kolme lainakappaletta, ne olivat debyyttialbumillani "Where Will It End!?" 15 vuotta sitten. Luulen, että tällä kertaa levyn äänimaailma on hiukan aikaisempaa raskaampi, mutta myös avoimempi, olematta silti liian kaupallinen.

Uudella levylläsi on paljon erilaisia tyylejä. Kuinka saavutitte ne?

– Soitimme jokaisesta kappaleesta pari ottoa ja

tietenkin livenä. Kitaristina voin soittaa sooloja ja erilaisia kitarakuvioita myöhemmissä vaiheissa, mutta kappaleen kirjoittajana jokainen kappale on tärkeä. Kun tunnelma on kohdallaan, minun on helppoa viimeistellä kappale. Tuon prosessin toteutan aina yksin. Kaverit istuvat kotona ja odottavat innokkaina saadakseen kuulla mitä olen saanut aikaan... (nauraa). Jotta kaikki toimisi kunnolla, teimme töitä kahden kappaleen päivävauhdilla, jolloin on riittävästi aikaa työstää kappaletta, kunnes kaikki ovat lopputulokseen tyytyväisiä.

Olen kuullut muutamien muidenkin työstävän levyjä samalla metodilla.

– Minun täytyy sanoa, että yhtenä päivänä keskityimme pelkästään hitaisiin kappaleisiin, vain tunnelman takia. Seuraavana päivänä levytimme nopeita kappaleita. Esimerkiksi "Shadow Play" sekä "Highway 61" levytettiin samana päivänä, jotta saisimme taltioitua kaiken sen energian, intensiivisyyden ja voiman. Tuo on kuultavissa levyiltä... (nauraa).

"Shadow Play" on aivan veret seisauttava. Kuinka päädyit siihen?

– Minua usein pyydetään soittamaan Rory Gallagherin materiaalia ja monesti myös teen niin, koska hän on kaikkien aikojen sankarini. Syy levyttää on hyvin henkilökohtainen, olen aina pitänyt sen riffistä ja soinnuista. Päällimmäinen syy oli kuitenkin kappaleen sanoitus. Se todella kuvaa aikaa elämässäni, jonka kävin läpi.

Ymmärrän, pidän itsekkin kappaleen riffistä. "Live at Cork" DVD:llä Gallagher soittaa siitä todella hurjan version.

– Ei oikeastaan. Komppi ja soinnut ovat tietoen alkuperäiset, mutta sovituksessa etenemään enemmän tunnepohjalta. Niistä tulee meidän kuuloisia kappaleita. Pyrimme kuitenkin kunnioittamaan alkuperäistä. Sinun pitäisi päästä näkemään meidän harjoituksiamme, joskus tulemme ihan hulluiksi versioidessamme Chuck Berryä, Led Zeppeliä, Little Featia tai Albert Kingiä... siis kaikkea hyvää musiikkia, jota on mukava soittaa. Olen sellainen kitaristi, joka ei pysty kopioimaan toisten tekemisiä. Jos yrittäisin kopioida jotakin, niin hukkaisin punaisen langan nopeasti ja lisäksi sinne jotain omaa. Minä vain olen tuollainen.

Mielestäni Rory Gallagher on yksi parhaista kitaristeista kautta aikain, mitä pidät hänestä?

– Mielestäni hän oli yksi parhaista muiden joukossa, kuten Jimi Hendrix, Jeff Beck jne. He kaikki olivat hyvin nuoria, lahjakkaita ja tyyliään yksilöllisiä.

Tuo on totta, heillä kaikilla oli oma tunnistettava tyyliinsä.

– Henkilökohtaisesti Rory oli minulle se, josta todella innostuin. Näin hänet 16-vuotiaana ja hän näytti minulle sen mitä voisin elämälläni tehdä. Voisin soittaa bluesia/jazzia/rockia, mennä vain lavalle ja soittaa sitä miettimättä turhia toimiiko se tai olisiko minusta muusikon uralle. Siis soittaa vain musiikkia tunteella. Mitä teetkin, sinun täytyy olla rehellinen ja soittaa suoraan sielusta. Minulle Rory on kaikista suurin, niin hyvinä iltoina kuin myös huonoina iltoina hän antoi aina kaikkensa. Riippumatta siitä menikö kaikki suunnitelmien mukaan vai ei, hän teki aina parhaansa. Minä soitan myös samalla tavalla ja juuri tuo tunnetila tekee minusta Rory-fanin. Tuo samainen tunnetila joka saa minut tuntemaan, että ymmärrän häntä sydämessäni, musiikillisesti...joten minulle Rory on The Man!

Onko sinulla suunnitelmassa levyttää tulevaisuudessa lisää Rory Gallagherin materiaalia, kuten esimerkiksi "Million Miles Away" tai "Follow Me"?

– "Million Miles Away" kuului settiimme, kun olimme kiertueella Irlannissa, koska siellä ollessamme kappale heräsi uuteen eloon. Se edustaa Irlantia minulle. Oli mielenkiintoista nähdä kappaleen nousevan uusiin ulottuvuuksiin... Mutta palaetaan takaisin aiheeseen, mikäli joskus levytän lisää Roryn kappaleita, niin niiden täytyy sopia kokonaisuuteen. En levytä covereita tyyliillä 'levytetään tänään Roryn kappale...' Ei, kappaleella täytyy olla syvempi merkitys, sen täytyy sopia sille levyille ja siihen hetkeen. Pidän "Shadow Playstä" ja siksi levytin sen.

Joe Bonamassa sanoi vuonna 2009 omistavansa 123 kitaraa. Omistatko sinä yhtä monta?

– Minulla on 39 kitaraa.

Entäpä mikä niistä on lempikitarasi ja miksi?

– Se on käsintehty Patrick Koopman Stratocaster, jossa on käännetty kaula. Koopman on hollantilainen customoija ja hyvä ystäväni. Hänen tekemänsä kitara soi kauniisti, se on yksinkertaisesti loistava soitin. Toinen mainitsemisen arvoinen kitara on vanha National Duolion vuodelta 1932. Noiden lisäksi minulla on Martineja, Guild, Gretsch, Gibsonia sekä Fendereitä...ja tietysti ensimmäinen kitarani; Ibanez Les Paul -kopio vuodelta 1973. Rakastan niitä kaikkia.

Kuka on mielenkiintoisin muusikko, jonka kanssa olet soittanut?

– No nyt pistit aika pahan...en tiedä, minulla on ollut niin monia hienoja kokemuksia. Gerry Mc-

voy ja Brendan O'Neill eli Rory Gallagherin rytmiryhmä, Walter Trout, R L Burnside, Larry Garner, Louisiana Red, muutamia mainitakseni. He ovat kaikki olleet hienoja muusikoita ja ihmisiä. Nuo keikat olivat uskomattomia ja kaikki erilaisia kokokohtia omalla tavallaan. Kaikkein mielenkiintoisin muusikko...(mieltii hetken), niin täytyy sanoa, että rytmiryhmäni eli Rob (Heijne rummut) ja Tenny (Tahamata basso). He saavat minut hämmästyttämään ilta toisen jälkeen. Molemmat ovat aivan loistavia muusikoita, olen todella mielissäni saadessani soittaa heidän kanssaan. He eivät soita koskaan samalla tavalla, heidän kanssaan on mielenkiintoista soittaa.

Kenen kanssa haluaisit ehdottomasti vielä soittaa?

– Derek Trucks ehdottomasti, sillä hän on mielestäni kaikkein mielenkiintoisin nykykitaristeista. Sitten Allman Brothers Band and Family. He ovat todella lahjakkaita muusikoita, ja olisi mukavaa jammailla heidän kanssaan. Minulla olisi heiltä paljon opittavaa tullakseni paremmaksi kitaristiksi. Tavoitteeni on ainoastaan tulla paremmaksi kitaristiksi... elän sitä varten.

Olet kiertueella paljon. Ilmeisesti pidät liveesiintymisestä?

– Livenä soittaminen on se juttu. Nautin saadessani olla lavalla vahvistimien kanssa ja soittaa ilman rajoja sekä antaa musiikin viedä. Kyllä, pidän liveesiintymistä.

Mikä on omasta katalogistasi mieluisin kappale soittaa?

– "Blues For J" (levyltä "For The Lost And Found")... (mieltii hetken) "Lookin For A Friend" (levyltä "Twilight Skies Of Life"), "Blues For The Lost And Found" (levyltä "For The Lost and Found") ja "Moving To Survive" (levyltä "Resurrection").

"Moving to Survive" on yksi minun suosikeistani.

– Kappaleesta on kehittynyt livenä 15 minuutin jami. Jos nyt pitäisi valita vain yksi, niin ehkä se on "Blues For J". Minulla on niin paljon hyviä kappaleita. Luulen kirjoittaneeni yli 100 kappaletta vuosien saatossa. Tällä kiertueella soitamme paljon uuden levyn materiaalia, ja niistä on tullut todellisia killereitä lavalla. Minun on hyvin vaikea sanoa... (mieltii), olkoon se sitten "Blues For J".

Millaista musiikkia kuuntelet nykyään?

– Kuuntelen paljon jazzia, kuten John Coltranea ja Gil Evansia. Van Halenin uusi levy on soinin ahkeran ja Bo Carter and the Mississippi Sheiks sekä Texas Alexander. Kuuntelen paljon syvän etelän delta bluesia, mutta myös paljon muuta erityylistä musiikkia.

Onko sinulla muista kiinnostuksen kohteita kuin musiikki?

– Historia... toinen maailmansota, elokuvat, pääosin ranskalaiset ja saksalaiset elokuvat. Katson myös paljon brittikomedioita kuten Monty Python ja Blackadder.

Olen myös brittikomedian ystävä, Blackadder-boksin olen katsonut useita kertoja.

– Kuten muistat, minusta piti tulla historian opettaja ja päädyinkin opettamaan bluesia ja boogietta ympäri maailman...(naurua). Elämä on mielenkiintoista eikä vain...?

Jos sinun pitäisi valita levy mukaasi autiolle saarelle, mikä se olisi?

– Voisinko valita kolme levyä? Yksi olisi Rory Gallagherin...

– Normaalisti monet kitaristit valitsevat kappaleita riffien mukaan. Tällä kertaa minä valitsin sanoituksen mukaan. Kiitokset sinulle Rory. Mielestäni "Shadow Playssä" on aina olleet hyvät sanat. Minusta on tärkeää, että luot oman bluesisi, kirjoitat omista kokemuksistasi. Samasta syystä pidän vanhoista Delta Bluesin soittajista. Heidän kertomansa tarinat ovat totta...ne ovat uskottavia tai oikeastaan ne ovat rehellisiä.

Entä levyn kaksi muuta coveria "Highway 61 Revisited" ja "30 Days in The Hole"?

– "Highway 61" on luonnollisesti tribuutti Johnny Winterille. Dylanin sanoitus kertoo kaiken sen, minkä olet kokenut ja mistä haluat päästä eroon. Jätä huolesi valtielle, se on musiikillinen parantuminen (naurua). "30 Days" on sitten kitaristin kappale, jossa kaikki lähtee siitä riffistä. Kappale kertoo huumeiden käytöstä. Minä en kiellettyjä lisäaineita käytä, mutta kappaleen riffi on sanoinkuvaamattoman hieno. Olin Gov't Mulen kanssa keikalla ja he soittivat varsin alkuvoimaisen version kappaleesta. Se oli fantastisen kuuloista. Olen aina ollut Humble Pie/Steve Marriott -fani. Versiomme on yhdistelmä kahdesta hyvästä, siitä on tullut parin viimeisen viikon aikana suuri yleisön suosikki keikoilla.

Pitäydytkö niiden cover-versioiden kanssa alkuperäisessä sovituksessa?

Annas kun arvaan, "Irish Tour 74"...? Toisena on Johnny Winterin "Saints and Sinners"...

– Ensimmäinen arvaus meni oikein, mutta toisena olisi Allman Brothersin levy.

Helppo juttu, se on varmaan "Live at the Fillmore East"!

– Kyllä ja kolmas valintani olisi Jimi Hendrixin Band of Gypsies. Olen valmis, voitte tiputtaa minut saarelle huomenna! Kiitokset haastattelusta, toivottavasti vastaukset olivat riittävän täysipainoisia.

Uskoisin niin...

– Toivottavasti tapaamme pian ja lopuksi vielä terveisiä suomalaisille faneille sinne lumen ja pakkasen keskelle.

**Bound To Roll
(Cavalier CR 255606)**

(1) Life On The Line (2) Mercy (3) Bound To Roll (4) How Could I've Been So Blind (5) Shadow Play (6) Swamplands (7) 30 Days In The Hole (8) The Blues Won't Stay (9) Tear It Up (10) Burnin' Bridges (11) Ain't Backing Down (12) Highway 61 (13) Life On The Line (Radio Edit)

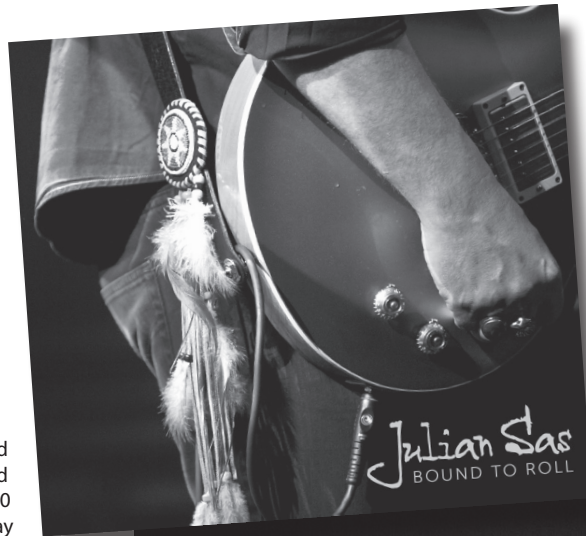
Edellisestä Julian Sasin studiolevystä on vierähtänyt useita vuosia, ja jotkut ehkä uskoivat hänen iskukykynsä heikentyneen ratkaisevasti, vaan toisin kävi. Herra on palannut uuden ja uljaan levyn myötä todistaen, että hän on edelleen se väsymätön boogiejyrä, sinisten sävelien suurlähettiläs, johon olemme tottuneet. Tämä levy osoittaa sen, ettei mikään ole vuosien saatossa muuttunut, paitsi ehkä tuuman verran paremmaksi.

Aloituskappaleena on tuttu ja turvallinen perusrunkaus, jollaisia olemme saaneet kuulla Sasilta useita menneiden vuosien aikana. Mikäli avausraitia ei jollekin vielä kolahta, niin kakkosraitia, tiukkaa wah-wah-kitarointia sisältävä "Mercy", tekee sen. Harvinaisempaa herkkua edustaa slidekitaroitu nimikappale, joka on sen verran kovan luokan rutistus, että se saa metrin pätkän rataaksoakin taipumaan. Fleetwood Mac -tyylinen hidas "How Could I've Been So Blind" on sydäntä särkevän kaunis. Sas pystyy puskkemaan jään läpi niin halutessaan. Hän kuitenkin tietää myös, että aina niin ei tarvitse tehdä. Joskus myös jää kannattaa sulattaa. Tämä kappale on todiste juuri siitä.

Levyn ehdoton timantti on Rory Gallagherin kappale "Shadow Play". Versio on alkuperäistä kunnioittava, ja se soitetaan vastaavanlaisella intensiteetillä, energialla ja tunteella läpi kuin Gallagher aikoinaan sen soitti. Voisin kehua Sasin versiota vaikka auringonnousuun asti, mutta tyydyn vain sanomaan lyhyesti ja ytimekkäästi, että versio on todella loistava. Lisää slideherkkua tarjoilee Dylanin "Highway 61". Kappale on Johnny Winterin ohjelmistosta blokattu, kuten hyvin muistamme, ja hänen versiotaan kunnioitetaan sortumatta kuitenkaan turhaan kopiointiin. Levyn kolmas lainaraita "30 Days" on varsin yllättävä valinta. Se ei alussa minua miellyttänyt, mutta olen alkanut pitää siitä kerta toisensa jälkeen aina vain enemmän.

Julian Sasin liekki ei ole vuosien saatossa himmennyt ja kaikki se intensiivisyys, mikä hänellä on debyyttialbumista lähtien ollut, on yhä tallella. Huteja ei ole tähän rehtiin ja reiluun levyyn mahtunut. Sasin kirjoittamista kappaleista välittyy paitsi soitannollinen, myös sävellyksellinen kunnianhimo. Vaikka hän on aina tehnyt hyviä

levyjä, usein jopa loistaviakin levyjä, niin tällä kertaa on rimaa nostettu reilusti ylöspäin. Ilman sen suurempia kommervenkkejä se myös ylitetään mallikkaasti. Mikä tekee tässä levyssä suurimman vaikutuksen? Tietenkin se, että musiikillista intohimoa ei ole peitetty liiallisella tekniikalla tai kikkailulla. Se on harvinainen taito

Julian Sas -albumit:

Where Will It End!? (Dureco/CoraZong, 1996)
A Smile To My Soul (Dureco/CoraZong, 1997)
Live (Dureco/CoraZong, 1998)
For The Lost And Found (CoraZong, 2000)
Spirits On The Rise (CoraZong, 2000)
Ragin' River (CoraZong, 2002)
DeLIVeRed (CoraZong 2-CD, 2002)
Light In The Dark (CoraZong, 2003)
Twilight Skies Of Life (CoraZong, 2005)
Dedicat10n (CoraZong 2-DVD + 2-CD, 2005)
Resurrection (Provogue, 2007)
Wandering Between Worlds (CoraZong, 2009)
Bound To Roll (Cavalier, 2012)

